

Posudek vedoucího na diplomovou práci Jakuba Doležala, Střípky z mozaiky protektorátní společnosti. Německá okupace a její konec v politickém okrese Sedlčany, Praha 2008, 451s.

Postihnout protektorátní společnost v její mnohvrstevnatosti, komplikovanosti doby i jednajících osob je v každém případě sympatickou ambicí diplomanta, již je nutné ocenit a přivítat. Kol. J. Doležal také projevil pozitivní „regionální patriotismus“, když se snažil poznat a možná i pochopit jedince, kteří se v extrémní době „vymknuté z kloubů“ pohybovali v okruhu jeho příbuzných a známých.

První obecnější otázkou bylo vymezení pole, na němž problematiku zkoumá. Byl „bývalý“ politický okres Sedlčany modelovým příkladem „průměrné správní jednotky“ své doby, či měl nějaká výraznější specifika a jak se takové zvláštnosti či anomálie mohly projevat? Otázkou druhou, s níž se uchazeč musel vyrovnat, byla metoda zkoumání. Jako adekvátní řešení zvolil metodu „mnoho-případové“ studie“. Jak je z úvodu patrné, měl snahu se sociologickým přístupem tzv. „case study“ poměrně zevrubně seznámit a využít ho pro výzkumný záměr. Z použité metody nahlížené v širším kontextu současné historie pak vychází struktura diplomové práce. Jednotlivé „případy“ jsou učleněny do třiceti osmi kapitol, v nichž byli představeni zástupci správních a samosprávných orgánů, profesních a zájmových skupin, skupin etnických, „historických událostí“ i jiní typičtí a specifičtí jednotlivci. Uvedená „uskupení“ však mohla být ještě více propracována a promítnout se rovněž mohla do obsahu spisu.

Na každého „uvedeného“ jednotlivce, který je zhusta širě začleněn do své „skupiny“, je nazíráno jako na nositele určitých hodnot, postojů, představ, aspirací, sociálních i dalších rolí, jako na subjekt jistého chování a jednání. Pozornost je pak koncentrována na specifika období okupace českých zemí nacistickým Německem, na jeho souvislosti, na postižení dobové situace a atmosféry, s jejíž reflexí se v jednotlivých případech setkáváme a jež je spojuje. Je logické, že mohou být „hledání“ a také „nalézání“ další „členové“ tehdejší společnosti, např. příslušníci ostatních politických stran a směrů, jimž by se dala v předkládané mozaice věnovat pozornost. Nezdá se však, že by takové komplementování výrazněji měnilo výsledný obraz. Obdobně je patrné, že záleželo na zdrojových podkladech, jak daleko a do jaké hloubky konkrétní analýza u jednotlivých případů sahá. Zdůraznit je však třeba, že provedená heuristika je pro daný typ práce nadstandardní, svědčí o zaujetí diplomanta pro studované téma i o jeho badatelském potenciálu, který by měl dále kultivovat a rozvíjet. Platí to i při promýšlení a zobecňování poznatků v závěru, kde bych si přál, aby závěr ještě „uzrál“ a přešel k vyšší teoretické abstrakci. Práce je rovněž vybavena

odpovídajícím vědeckým aparátem, seznamem použitých pramenů, literatury a instruktivními přílohami.

Diplomová práce kol. Jakuba Doležala je vybudována na původních pramenech, především archivní povahy, má odpovídající znalost odborné literatury, metodické ukotvení i interpretační kvalitu. Je přínosem pro zkoumání dané problematiky, a proto ji s dobrým svědomím doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 25. srpna 2008

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.